

VA-policy 2014

VA-översikt

▶ **VA-policy**

VA-plan

Innehåll

Inledning	3
Utgångspunkter för vattenplanering	4
Nationella och lokala mål	5
Övergripande strategi	7
Strategier för vattenförsörjning och grundvattenskydd	7
Strategier för avloppsförsörjning	7

Gustavsbergs vattentorn. Foto Kenneth Norberg

Inledning

Värmdö kommun inleder en vattenplanering som en tematisk del av kommunens översiktliga planering med målsättningen att skapa en robust och hållbar vatten- och avloppsförsörjning samt långsiktigt säkerställa en levande kust och skärgård.

Vattenplaneringen omfattar en VA-översikt, en VA-policy samt en VA-plan. Den bygger på ställningstaganden i översiktsplan 2012-2030, som beskriver användningen av mark och vatten, vattenförvaltning med mera samt nuvarande VA-policy, från 2008. Dagvattenförhållandena finns redovisade i en särskild policy senast reviderad 2012.

Syftet med vattenplaneringen är att på ett samlat och samordnat sätt redovisa hantering av allmänt och enskilt vatten och avlopp som underlag för planering och beslut i frågor som rör mark och vatten. Vattenplaneringen ger också staten besked om hur kommunen arbetar för att nå en god vattenstatus till år 2015 respektive år 2021. Med vattenplaneringen visar kommunen även hur man säkerställer människors hälsa och miljön genom

utbyggnad av det kommunala VA-nätet och genom tillsyn av gemensamma och enskilda anläggningar.

Värmdö kommun bidrar till att miljö kvalitetsnormen för vatten kan nås i samverkan med ägare av jord- och skogsbruk samt innehavare av enskilda avlopp. Möjligheterna att uppnå normen är även beroende av regionala åtgärder eftersom Värmdö är en nedströmskommun till många kommuner inom Norra Östersjöns vattendistrikt.

Arbetet med vattenplaneringen bedrivs i en förvaltningsövergripande arbetsgrupp av Lars Fladvad kommunledningskontoret, Anna Sandahl, samhällsbyggnadskontoret och Staffan Stafström, bygg- och miljökontoret.

Denna VA-policy är en redovisning av övergripande utgångspunkter samt mål och strategier för allmän och enskild vatten- och avloppsförsörjning i Värmdö kommun. Policyn är en revidering av kommunens VA-policy från 2008. VA-policyn antogs tillsammans med VA-översikt och VA-plan av kommunfullmäktige 2014-10-22, § 136.

Utgångspunkter för VA-planeringen

Värmdö kommun har arbetat intensivt med frågor om vatten och avlopp under 2000-talet. Mål och ställningstaganden redovisas i Översiktsplan 2012-2030, VA-policy 2008 samt Dagvattenpolicy 2012. Under arbetet med VA-policy 2008 formulerade kommunen fem utgångspunkter som fortfarande är aktuella.

Det första ställningstagandet

var beslutet att samverka om en regional avloppsrening. Lösningen är robust, långsiktigt hållbar samt miljömässigt och ekonomiskt mer fördelaktig än lokal rening.

Det andra ställningstagandet

var avtalet om överledning av dricksvatten från Mälaren till Värmdö via Nacka. På sikt bedöms två tredjedelar av dricksvattnet levereras från Stockholm Vatten AB för att tillgången på grundvatten är begränsad i kommunen.

Det tredje ställningstagandet

var den utvecklingsstrategi som ligger till grund för Översiktsplan 2012-2030. Bebyggelseutvecklingen i Värmdö ska framför allt ske i kollektivtrafiknära lägen i tätorterna och i väl belägna förändringsområ-

den. Utvecklingen baseras på att fler fastigheter kan anslutas till kommunalt vatten och avlopp i takt med att huvudledningar byggs ut.

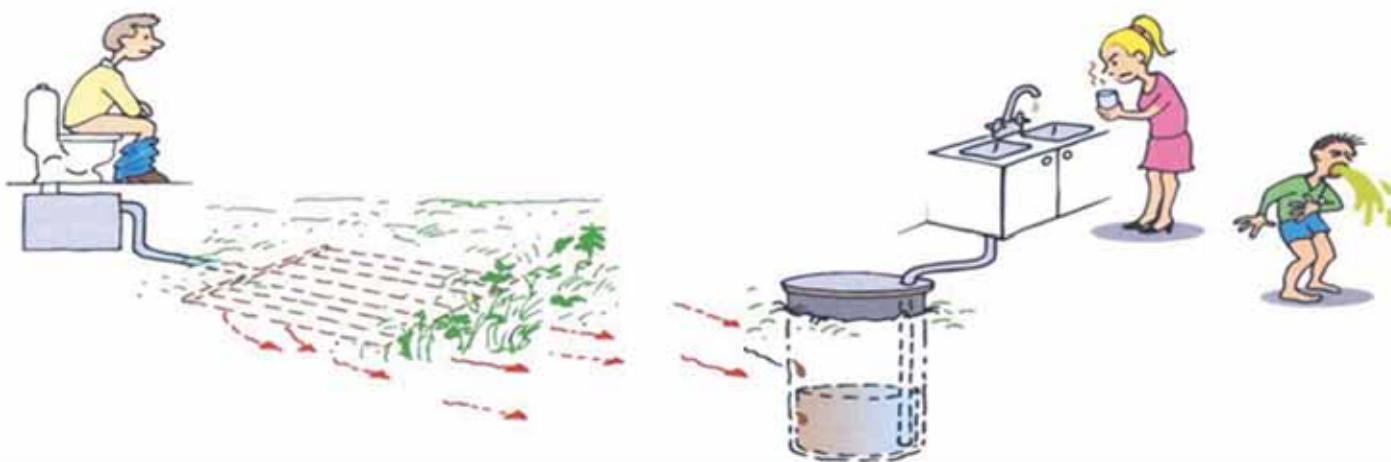
Det fjärde ställningstagandet

var satsningen på kommunalt vatten och avlopp till väl belägna fritidsområden med hög permanentningsgrad och stor miljöbelastning. I översiktsplanen pekas åtta områden ut som prioriterade förändringsområden (PFO) till 2015 och ytterligare åtta till 2025. Detaljplanering och VA-projektering sker parallellt till dessa områden för att underlätta permanent boende.

Det femte ställningstagandet

var att mera perifera områden som inte kommer att kunna anslutas till kommunalt vatten och avlopp även fortsättningsvis ska ha enskilda vat-

ten- och avloppsanläggningar. För att uppfylla miljöbalkens krav på rening har kommunen som mål att allt avloppsvatten ska genomgå kretsloppsanpassad rening lokalt eller regionalt om lokalt omhändertagande inte är lämpligt. För att ytterligare värna om miljön och vattentillgången förordar kommunen vattensnåla installationer med modern teknik. I kustnära områden ska lösningar som inte leder till mer övergödning väljas. Genom tillståndsplikt för enskilda vattentäcker i vissa utpekade områden med stor risk för vattenbrist signalerar kommunen försiktighet. Områdesvis bör man säkra dricksvattentillgången genom att nya och väl placerade vattentäcker pekas ut. Kommunen förespråkar att gemensamma lösningar för vatten och avlopp prövas i problemområden.

Figur 1. Förenklad bild som visar problem med undermåliga enskilda avlopp som förorenar enskild dricksvattenbrunn. Bild: Uddevalla kommun

Nationella och lokala mål

Nämdöfjärden

Bland riksdagens 16 miljö kvalitetsmål finns mål om grundvatten av god kvalitet, ingen övergödning, hav i balans samt levande kust och skärgård. De två första målen ska vara vägledande för hantering av frågor som rör vatten och avlopp. I EU:s ramdirektiv för vatten finns dessutom övergripande mål om att Sverige ska uppnå en god vattenkvalitet till år 2015 eller till 2021. Målen preciseras i de miljö kvalitetsnormer för vatten som riksdagen infört.

Kommunen har fyra inriktningsmål som gäller för mandatperioden. Ett av dem rör hållbar utveckling. De övriga är Inflytande och dialog, Omsorg och trygghet samt Livslångt lärande för livet och arbetslivet. Lokala mål om vatten och avlopp som är kopplade till inriktningsmålet redovisas nedan.

Nationella mål som rör vatten och avlopp

Riksdagens mål - Grundvatten av god kvalitet

Grundvattnet ska ge en säker och hållbar dricksvattenförsörjning samt bidra till en god livsmiljö för växter och djur i sjöar och vattendrag.

Riksdagens mål - Ingen övergödning

Halterna av gödande ämnen i mark och vatten ska inte ha någon negativ inverkan på människors hälsa, förutsättningar för biologisk mångfald eller möjligheterna till allsidig användning av mark och vatten.

Lokala mål för vatten

Värmdös mål - Hushålla med grundvattnet

Tillgång och kvalitet på grundvatten är en av Värmdö kommuns viktigaste

miljö- och utvecklingsfaktorer. I hela kustområdet måste vi hushålla med grundvatten för att minimera risken för saltvatteninträngning. Kvaliteten på grundvattnet har samband med vattenuttagets storlek och avloppsanläggningarnas funktion. Användandet av ny och vattensnål teknik är viktigt.

Delmål för kommunal vattenförsörjning

- Kommunen ska svara för en långsiktigt hållbar vattenförsörjning inom områden med kommunalt vatten och avlopp.
- Kommunen ska verka för att lokala grundvattentillgångar skyddas och brukas uthålligt.
- Kommunen ska verka för att alternativa vattenförekomster värnas för långsiktig vattenförsörjning.

Delmål för enskild vattenförsörjning

- Uttag av grundvatten ska anpassas till naturgivna förutsättningar, försiktighetsprincipen ska alltid tillämpas. Fastighetsägaren är ansvarig för uttag och egen förbrukning.
- Vid stor risk för problem bör vattenuttag styras med information, föreskrifter och/eller villkor.
- Kommunen ska inventera och informera om vattensituationen i olika delområden.
- Modern teknik bör användas inom riskområden för att minimera grundvattenuttag.

Lokala mål för avlopp

Värmdös mål - Kretslopps- anpassa avloppslösningar

Allt avloppsvatten ska renas så att slammet kan återföras till naturen. Kommunala och enskilda avloppsanläggningar ska bygga på långsiktigt hållbara system där närsalter tas till vara, risken för övergödning av kustvatten minimeras och risken för bakteriell påverkan undviks. Om möjligt ska slam användas för biogasproduktion.

Delmål för kommunal avloppshantering

- Kommunen ska svara för en långsiktigt hållbar avloppsrening inom områden med kommunalt avlopp.
- Kommunen ska medverka till utvecklingen av gemensamma system som på sikt kan kopplas till kommunens system.

Delmål för enskild avloppshantering

- Varje fastighet ska ha en långsiktigt hållbar och kretsloppsanpassad lösning som inte påverkar omgivningen negativt i form av smittspridning eller närsaltläckage.

Tre av tio kustnära fastigheter har brist på dricksvatten

- Fastighetsägare ska ta ansvar för sina utsläpp genom bra drift och egenkontroll.
- Kommunen ska bidra till utvecklingen av bra enskilda avlopp genom information om mer hållbara lösningar.

- Kommunen ska följa men också påverka utvecklingen genom krav vid tillsyn.

Delmål för båtliv- och besöksnäring

- Kommunen ska medverka till ett ökat omhändertagande av fritidsbåtars latrin.

Övergripande strategi

Kommunens målsättning är att bidra till att fler får bra vatten och avlopp. En övergripande strategi är att utveckla det kommunala VA-systemet och ansluta så många fastigheter som möjligt där det är ekonomiskt försvarbart och tekniskt möjligt. Det ska ske i kombination med utveckling av bra enskilda VA-lösningar. Fler boende och besökande får härigenom tillgång till vatten av god kvalitet och i tillräcklig mängd. Bristfälliga enskilda avloppslösningar ersätts med robusta lösningar som klarar uppställda reningskrav. Värmdö uppnår på så sätt de två viktigaste lokala miljömålen och får en långsiktig robust och hållbar VA-situation som minimerar övergödning. Det är kommunens insats för att klara EU:s krav på en god vattenstatus till år 2021.

Målen om en hållbar utveckling, hushållning med grundvatten och kretsloppsanpassade avloppslösningar nås genom:

- Utbyggnad av kommunalt vatten och avlopp till så stor del av fastlandsområdet som möjligt. Åtta förändringsområden planeras få kommunalt vatten och avlopp till år 2016 och ytterligare åtta till år 2025.

- Ökad driftssäkerhet i kommunala vatten- och avloppsverk.
- Information och systematisk tillsyn av enskilda avlopp, särskilt anläggningar som inte kan anslutas till det kommunala nätet. Målet är att med modern teknik få till stånd lokalt anpassade lösningar med bra rening och kretsloppsanpassad utformning.
- Krav på bra VA-lösning som förutsättning för utökad byggrätt.
- Samordnad prövning av bygglov och VA-lösning för att underlätta för fastighetsägare och främja en god miljö.

Med utgångspunkt från målen och den övergripande strategin har strategier utformats för kommunala och enskilda lösningar för vattenförsörjning och grundvattenskydd samt avloppsförsörjning.

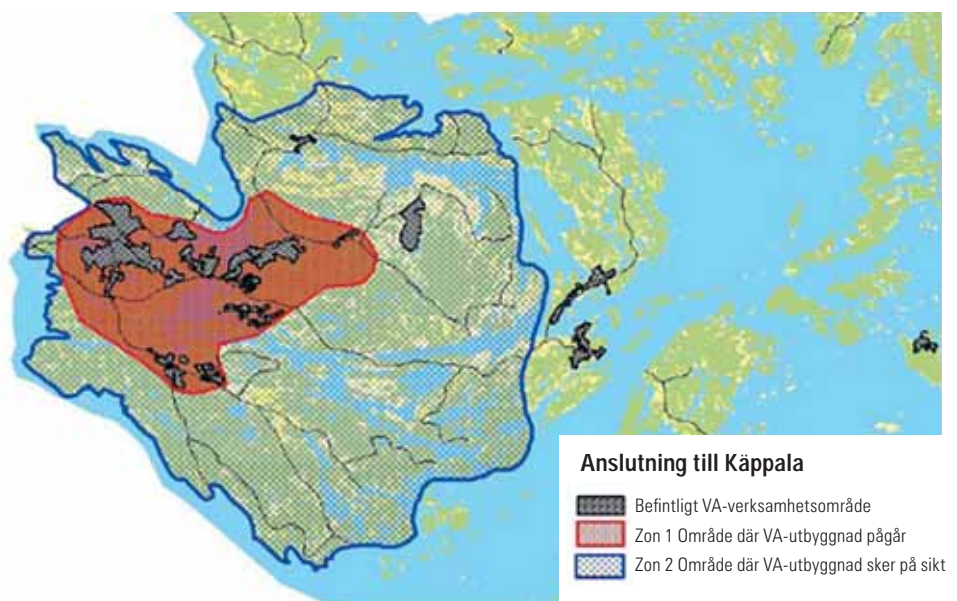
Strategi för vattenförsörjning och grundvattenskydd

Utgångspunkten är att säkra tillgången på Mälaryttern och genom avtal

och kapacitet i transiteringsledningar samt skydd av lokala grundvattentäkter. För att nå en hållbar vattenförsörjning samtidigt som kraven i vattendirektivet uppfylls planerar kommunen ett antal åtgärder. Åtgärderna planeras att genomföras på både kort och lång sikt med hänsyn till skyddet av människors hälsa och miljön samt kommunens snabba utveckling. Åtgärderna finns samlade i förslag till VA-plan.

Strategi för avloppsförsörjning

För att ha en hållbar och robust rening av avloppsvatten med minimal påverkan på kustvattnet samverkar kommunen om rening i Käppala reningsverk. Merparten av avloppsvattnet från tätbebyggelse inom kommunens fastlandsområde ska anslutas till Käppala. Enskilda avlopp ska ha en kretsloppsanpassad rening med hög skyddsnivå som inte skadar människors hälsa eller miljön. För att nå en hållbar och robust avloppsförsörjning planerar kommunen ett antal åtgärder som finns samlade i förslag till VA-plan.

Områden varifrån kommunen får leda sitt avloppsvatten till Käppala reningsverk på Lidingö.

